

Testamentum.
 Testamentum damnati ad mortem an facere possent, & quid hodie, 67. 2.
Tertullianus.
 Tertulliani loci citantur, & expenduntur, 28. 2. & 32. 1. & 43. 1. & 47. 1. & 53. 2. & 56. 2. & 63. 2.
Toebani.
 Thebanorum lex adversus eos, qui filios exonerent, 43. 1.
Thomis.
 Thomiris culleo sanguine pleno Cyri caput insui jussit, 20. 2.
Tiberius.
 Tiberius Gracchus uxoris vitam propriae proposit, 59. 1.
Tigris.
 Tigris quantum filios amet, 52. 2.
Tirus.
 Titi Livii locus expenditur, & alii citantur, 46. 2.
 Titus Arius filio parricidium parasse comperto, Augusto suadente pepercit, 63. 2.
Tribonianus.
 Triboniani manus saepe agnoscutur in responsis Prudentum, 14. 2.
Tullia.
 Tulliae Servii Tullii Romanorum Regis filiae, detestandum parricidium, 6. 2.
V
Valerius.
 Valerii locus late discutitur, & emendatur, & alter 48. 1. & alii citantur, & expenduntur, 5. 2.
Varro.
 Varronis loci citantur, & exponuntur, 11. 2.
Vendere.
 Vendendi filios licentia quando in usu, 46. 2.
Venerium.
 Veneni propinatio etiam non sequuta morte poena ordinaria punitur, 63. 1.
 Veneno occidere gravissimum crimen, & quare, *ibid.*
Verbena.
 Verbena herba pura, & sacra apud Romanos, 16. 2.
Vertagus.
 Vertagus solus venatur dominis, 22. 2.
Vespasianus.
 Vespasianus cur Demetrium canem appellaverit, *ibid.*
Virga.
 Virgarum definitio, & etymologia, 17. 2.
 Virgae sanguineae quae, & cur dictae, & quae saligineae, & sagmineae, & earum usus, 16. 2.
 Virgis cur parricide afficiantur, 14. 1.

FINIS.

Villius.
 Villius Annalis à filio proditus, 8. 1.
Vipera.
 Vipera cum parricide culleo insuitur, & quare, & an una an plures, 25. 2.
 Vipera nascendo parentes enecat, hoc à multis negatum, & à plurimis assetum, 26. 2. & seqq.
 Vipera apud Aegyptios mulierem viri amplexus nimis appetentem significabat, *ibid.*
 Vipera parricide hieroglyphicon, & quod serpentis genus sit, & cur natura, ut parentes necaret, providerit, *ibid.*
Virgilius.
 Virgillii loci, 10. 2. & *alibi.*
Virginii.
 Virginii filiam occidit, & quare, 46. 1.
Vitis.
 Vitis cur dicere supplicium honorare, 15. 2.
Vitia.
 Vitiatorum facilius imitatio quam virtutum, 7. 2.
Ulysses.
 Ulysses canis fidelitas admiranda, 22. 1.
Vocatio.
 Vocatio in jus quomodo ferret, 19. 1.
Volcus.
 Volci fratricidium, 60. 2.
Voluntas.
 Voluntas delinquendi an, & quando puniatur, 62. 1.
Urna.
 Urnae & amphorae spartae aliquando, & in quem usum, 17. 2.
Vulcanus.
 Vulcani templum apud Etnam canes ab immundis, & obscenis custodiebant, 21. 2.
Vulpaner.
 Vulpaneris avis sollicitudo pro pullis, 52. 1.
Uxor.
 Uxorem qui occiderit an parricidii teneatur, & seqq. & an qui sponsam, 59. 1.
 Uxores in potestate maritorum apud Gallos, & quando filii loco apud Romanos, 57. 2.
 Uxorem occidere gravius est quam patrem, aut matrem, 58. 1.
 Uxores mariti amare, non severe tractare debent, *ibid.*
 Uxores qualiter colendae secundum Catonem, *ibid.*
 Uxor ob scivitiam male tractationis actionem habet adversus maritum, 59. 1.
 Uxores apud aliquas nationes maritis mortuis sibi mortem consciscunt, *ibid.*
 Uxorum appellatio quando ad sponsas trahitur, *ibid.*

Z

Zollus.
 Zoilus quis, & quae ejus mors, 45. 1.

DE VULGARI PUPILLARIQUE
 SUBSTITUTIONE
 DECEM CONCLUSIONES,

A D. AMERICO MARTIO MEDICEO, JURIS STUDIOSO,
 in Salmantina Academia publicè disputatae.

PRÆFUIT

D. D. JOANNES DE SOLORZANO ET PEREYRA, J. C.
 vel ad priscam aetatem elegantissimus dignissimusque
 Vespertinae juris Caesarei Cathedrae Antecessor.

SALMANTICÆ, mens. Augusti, Anno 1609.

DE VULGARI PUPILLARQUE
SUBSTITUTIONE
DECIM CONCLUSIONES

A. D. AMERICO MARTIO MEDICO, JURIS STUDIO

in Salamantica Academia publicè disputate.

PRÆFAT

D. D. JOHANNES DE SOLOZANO ET PEREIRA, S. C.

et al. præfatum etiam elegantissimè digressivè

Vergetine juriscauzæ Cathedrae Professor.

SALAMANTICÆ, mens. Augusti, Anno 1600.

ILLUSTRISSIMO,
ATQUE EXCELLENTISSIMO
D. D. FRANCISCO MEDICEO
SERENISSIMI MAGNI ETHRURIÆ

DUCIS FRATRI.

D. Americus Martius Medicus.

ULYSSES Ille Homericus in stadio cum Ajace cursu
certans, Palladem precibus affatur, ut eum com-
potem victoriæ faciat: an non ego supremum ali-
quod numen, primitias ei laborum meorum (veluti
aristas Cereri) consecrans oravero, ut mihi hoc literarum cur-
su certanti favoris auram benigniter aspiret? cum me jussu
Alexandri Martii Medicei istius floridissimæ urbis Archie-
piscopi, ac Patruj mei amantissimi his adstrinxi studiis, ni-
hil in votis, nisi tibi uni Illustrissime, atque Excelentissime
Princeps litare. Triennium jam in iis sum: Quid ni ergo pri-
mos hosce tibi fructus offeram? quos si exceperis, pernicitia-
tem pedibus meis ad hoc feliciter spatium decurrendum, non
secus ac Ulyssi illi Pallas, addideris. Et profectò hoc tibi de-
bitum, si in animo revolvo quis tu, quis ego, qui tui, qui mei
fuerint. Mei amplissimæ Mediceorum familiæ tuorum munera
inserti fulgent clarius. Tui (omitto stemmata, imagines, divi-
tias, facinora, Regna) qui deportatas jam, & toto pulsas orbe
litteras revocarunt, certisque firmarunt fulcris, nimirum suæ
stirpis germinibus. Cujus non hærent memoriæ Cosmi illi Mag-
ni, Laurentii, Leones? Quis Ferdinandi Patris tui sene illo,

Cujus à lingua melle dulcior fluebat vox,

Ilhad. lib. 1.

prudenter non recordabitur? At quis ego? nempe is, quem
non natura solum senissimo fratri tuo Magno Ethruriæ Duci,
sed & ejus benignitas subjecit. Te verò in tenera ætate gran-
dis prudentia, disciplinarum amor, comitas, atque præclaris-
sima indoles non oculis dumtaxat universorum, verum admira-

tio-

tioni exponunt. Jure igitur beneficia cum vetera, tum recentia hoc sibi vendicant; ipsæque met literæ ad te ire (seu familiam, seu tuam videas propensionem) satagunt, & vident; quibus si obsistam, merito de me queratur Themis. Novi præterea milites sub magni, & periti Imperatoris alam præliari acrius; & hoc in causa, cur hunc depromptorum ex juris scientiâ dogmatum, quorum veritatem defendendam suscepi, manipulum tuo illustrari nomine voluerim; an non adversarios, si tu faveas, hilari fronte ultrò aggrediar, & penè dixerim, profligabo? Favere? quid ni? Triplex tibi causa: theatrum ubi hæc edita certamina, Salmantica nimirum, totius orbis terrarum celebrantur. Meæ fautor partis Joannes de Solorzano Antecessor præstantissimus, juvenis adhuc, & eo cæteris doctior, quo junior: meus demique affectus, qui ut hæc tibi offert, utinam semetipsum ad tuos se sistere pedes posset, & explicari. Ergo non dubito quin ad me spectatores utrumque vertant pollicem, at invidi, malevolique plures: despicio: nonne simul ac lividos oculos contorserint, subita, & magna tui nominis luce cæcutient? spes omnino certa: eaque jam jam exhilaratus futuri successus securus rubrum in castris pendens vexillum videre gestio. Interim Illustrissime, atque Excellentissime Princeps libellum hunc accipe, ubi relatas, atque ad vivum pietas ipsasmet quasi pugnas conspicias: si quæ tenuia nimis, vel levia cognoveris, aspice tamen. Ut stannum, & æs solis radiis opposita argentum, aurumque judicas, sic illa simul ac oculorum aciem intenderis, non nisi optima, atque elaborata videri poterunt. Hoc tibi tandem quicquid est libelli, mei affectus, cultusque sincerum monumentum, do, dico. Utinam tibi Deus ea, quæ nos tui clientes, quique in tuo jam esse ære gloriamur, & merita tua elatis supercilliis cognoscimus; vovemus, & precamur. Salmanticae Kalendis Augusti M.DC.IX.

EX

EX NOBILIBUS JURISCONSULTORUM, CÆSARUMQUE responsis in lege secunda, l. Verbis civilibus 7. l. Centurio 15. ff. de vulg. & pup. & l. Precibus 8. Cod. de Impub. & aliis substitutionibus sequentes proponuntur Juris studiosis disputandæ Conclusiones.

PRIMA CONCLUSIO.

Testamentum, quod pater impuberibus liberis facit, & inde pupillaris substitutio appellatur, Romanorum olim mores introduxerunt, & noviores postea Cæsarum leges scripto formarunt. In quo nihil ex privilegio parentibus datum, sed omnia ex summo patriæ potestatis imperio, & civilis juris regulis promanasse, contra plures defendam.

SECUNDA CONCLUSIO.

Ubi masculus decimiquarti anni, & foemina duodecim ultimum tetigerit diem, substitutionem pupillarem penitus extingui contendo. Adeo ut nec jure fideicommissi postmodum sustineatur, etiam si in ea longius tempus complexus fuerit parens.

TERTIA CONCLUSIO.

Pupillarem Substitutionem his solum liberis, qui vel naturali & legitimo jure, vel legitimo tantum in patris potestate testamenti, & mortis tempore fuerint, fieri posse tuebor. Extraneis autem naturalibus, vel emancipatis, aut etiam nepotibus in alterius potestate recasuris, etiam à milite, inutiliter fieri, neque (quicquid alii existiment) fideicommissi jure defendi.

QUARTA CONCLUSIO.

Mater, alique per maternam lineam ascendentes, ob defectum patriæ potestatis, pupillarem substitutionem facere nequeunt; quinimo nec ipse etiam poterit pater, nisi prius sibi (si paganus sit) justum, & solemnne condiderit testamentum, & filium, cui pupillarem substitutionem scribit, vel nominatim heredem instituerit, vel ut oportet exhæredaverit. Neque enim probo Bartoli, & aliorum sententiam, qui tacitam filii institutionem sufficere, perpetuam arbitrantur.

QUINTA CONCLUSIO.

Compendiosam Substitutionem, Bartolum sequutus, eam esse contendam, quæ sub conditione mortis, vel alia, plura tempora, pluresque substitutionum casus complectitur; quæ si verbis directis à milite fiat, intra pubertatem jure communi substitutum ad patris, & filii hæreditatem admittit; postea verò, ut directa militaris, ad patris dumtaxat, cum fructibus inventis in hæreditate.

SEXTA CONCLUSIO.

Cum præter militis hæreditatem, fructus quoque ejus militari substituto Papinianus adjudicet, dubium ab interpretibus judicatur, de quibus fructibus hoc intelligi debeat. Sed ego verè dicendum existimo, eos tantum fructus substituto deberi, quos hæres instituti filii percepit, à tempore, quo militaris substitutionis conditio extitit, qui sanè in restitutionem fideicommissariam, haud quaquam, nisi mora præcedente, venirent.

SEPTIMA CONCLUSIO.

Expressam pupillarem substitutionem, vel sub compendiosa contentam, matrem etiam à legitima filii excludere censeo, ut magis communiter Doctores admittunt. Quamvis non defuerint, qui semotis Pontificum decisionibus contrarium jure civili inspecto defendendum existiment.

OCTAVA CONCLUSIO.

Sed an, si miles in primum tantum casum filio substitutum scripserit, ejus voluntas ad secundum quoque ex Divorum Marci, & Veri constitutione trahatur, non parum controvertunt auctores: multis existimantibus in militis testamento, intellectæ substitutioni locum non esse. Ego sub vulgari expressa, tam in militis, quam in pagani testamento tacitam pupillarem latere tuebor. Quæ tamen contra matrem effectum sortiri non possit, nisi nos in contrarium aliquæ conjecturæ deducant.

NONA CONCLUSIO.

Compendiosam Substitutionem impuberi filio sub conditione mortis conceptam, quo casu ut fideicommissaria effectum sortitur, tacitam illam conditionem, si sine liberis, continere assero, quæ ab acutissimo Papiniano primùm inventa fuit. Quod tamen contra procedere ostendam, si casualis conditio compendiosæ adjiciatur.

DECIMA CONCLUSIO.

Licet miles, si velit, etiam filii legitimam fideicommissi onere gravare possit, id tamen in dubio non esse præsumendum affirmo, atque adeo universali hæreditatis restituendæ fideicommissi filii legitimam non comprehendit.

D.

AD LECTOREM.

S. D.

EX qua mihi, benevole Lector, gente assurgis? ex ipsis Aristarchis? ex ipsis, qui criticè literarum ludum, & arena, ut ita dicam, bestiariorum tractant? recede: bonum factum: si hunc libellum non tangas; ac ne videas quidem emissitulis illis oculis; utinam effosis. Ut lectoris officium præire, & summovere, præsertim infames, ne eorum occursum Magistratus majestas contaminaretur; sic meum, morosos, fastidiosos, blemos, bucones arcerè, voce, manu, virga! quippe si in manus libellam re ipsa bellum sumant, nec ipsamet Pallas à virose lingua telis Agide sua defendat; flagitem, ut laudent? ne ut excusent quidem, si quid erratum.

Justa ab injustis petere insipientia est; Quippe illi iniqui jus ignorant, neque tenent. An potius, Lector, ex illis est, qui curiosos simulant, & Zenonis sectam augent? Tu quoque gnosis, grave si illud intones, Mentiri nescio; librum,

Si malus est, neque laudare, & poscere esto; si scriptorem, si rem scriptam in trutinà expendas; laudabis nec mendacior. Rudiarus hæc non scripsit; sed qui palo adhuc figit vulnera, quique quod magis mirari, Adpositam nigre Lunam subtexit alata.

Impie si recitoria petas; ut in pomo non miti acris ille sapor amatur; Sic in adolescentis scriptatione. Noscere te ipsum quicumque, & retrò ad eam ætatem trabe; cucurbitas pingebas; dormiebas. Qui ergo tam bene orditur hujus militia Tyrocinium; citò cum vitis manet. Complectere modo animo rem; pugnam in Salmanticensi Theatro argumentis, & rationibus depugnatam brevi stylo, & eleganter descripsit, ut oculis Illustrissimi Excellentissimique Principis D. Francisci Medicæ, cujus auspiciis manus concertum iove, necnon Illustrissimi & Reverendissimi Archiepiscopi Florentini patris sui, quem pariter obsequio, & amore prosequitur, submitteret: non ille fame sue consultum hoc libello voluit, neque ipsi votivum, ut verè, Lector, fatear, tibi probari: placeat Magnatibus illis, ad hoc anhelamus, & ideo hæc tibi veluti in gustum ingenii sui dedit; an terrevi debuit? audi Satyricum.

Srulta est clementia, cum tot ubique Vatribus occurras, peritura parcere charta. Hoc amplius Lector, si ex Bartolistarum grege mihi ades, & in obioletorum interpretum verba jurasti: auresque barbara illa latinitate obduruisti, nihil hic tibi, voluptatem non capies, imò nec quid ipse velit: qui in sedula Cujacii, Duareni, Donelli, Fabrorum, & si qui hujus melioris commatis lectione versaris.

Aspice & hæc, si forte aliquid decoctus audis. Inde vaporata Lector mihi ferveat aure.

Noster trivialia communi moneta hauri scripsit, sed electa, & acuta. Hæc audis Lector? facilem ergo te præbe. Novitium hunc in Theatrum literarum prodeuntem, sceleriter acclamans plausu excipe: lauda paratum gratiam referre non modo, sed borro toto: Hoc si nolis: Angeronam respice: pergis, & ad calculos sedes? obtempera ipse tua conscientia, qua, & si simulas, vice tribuni tam inique actioni intercedit, scio. Spernis? I, Lector, colliga manus; sed vide ingenuitatem, tempora, & mores novimus, promptiores ad calumniam, quam ad veritatem lingua: ut qui ad portum tendit ventis, procellisque nonnumquam sollicitatur; sic invidiæ, & maledictis qui ad gloriam: noster Gallinæ albæ: minime filius in eodem jacitabitur aquore, si quid laudis captabit, lucra ponet, sin minus, Poetam clamantem audiet.

Nec te quæsiseris extra. Tu modo amicissime Americæ, perge maeste virtute, qui eductus semel è carcere inoffenso pede ad calcem curres, & post terga relictiis his, qui gravi invidia aculeo puncti oblatrant, gratias Patriæ, parentibus, amicis caput olivo redimitum in hoc, ubi de fama contentio est, stadio feres; stimulos addet, si mentis oculos in patrii tui exemplo figes; de quo nihil aliud tibi inest illa (penè enim factus sum garrulus) nisi illud Poete.

Vulcanus, Luna, Sol, dies, Dii quatuor Meliorem nullum illuxere alterum libet, & verè addere doctiorem, humaniorem, nobilitiorem, sed tu, Lector, vale, & Momi perionam excite.

AD

AD LEGEM CENTURIO XV.

ff. de vulg. & pupil. subst. habita

repetito.

Ad eandem Præfatio.

Quo didicisse, nisi hoc fermentum, & quæ semel intus, Innata est rupto jecore, exieris, caprificus.

ICEAT mihi auditores meos (Illustrissime Rector, Præses sapientissimi, Viri Principes, Patres præstantissimi, necnon Universi Carissimi Condiscipuli) liceat mihi, inquam, auditores meos his versibus affari, nam ut Athleta in stadio oculos ad metam, & bravium intendunt, sic ferè omnes, qui studiis se dedunt, ad gloriam. Ne tamen inducatis in animum me adeo Philotimia obcæcari, qui purem didicisse jam ut illi ipsi, qui apud Persium versus illos usurpant. O stultus ego si putem, & meritò clamet quis.

O medici mediam perturbate venam.

Non ego huc prodii apud vos, Auditores, ut vel elaborata studia, vel ingenii vires ostentarem. Sed veluti aves cum pullos suos volatum docent, antequam per aëra divagari permittant, paulatim ducunt prius, atque experiuntur; sic ego mei periculum facere optimum duxi, ut sim conscius quem volatum per largum hoc jurisprudentiæ coelum explicare queam. Hoc verò, ut hic potissimum facerem, vos suassitis, Auditores, vestra religione, ac æquitate, hujuscemodi enim arbitros habere, & gaudeo, & jam diu in votis. Præterea allexit ipsamet Salmanticensis Universitas, uno verbo dicam, omnibus numeris absoluta, in qua cætera omnes veluti in speculo, suam possint aspiciere deformitatem. Quid verò occasio tanti Præsidis? an non ex remotioribus terræ partibus accurrere huc debuissim, ut sub ejus patrocinium, hodiernum hoc certamen inirem? Non tanti igitur fuit certare, quam in hoc theatro certare, talibus arbitris, ac talis Præside. Restat ut vobis explicem, quare hunc laborem meum Illustrissimo, Excellentissimoque Principi D. D. Francisco Mediceo, Serenissimi magni Ethurriæ Ducis fratri consecraverim. Quid putatis? beneficia, affectus, ejus comitas, indoles benignitas, atque natura, quæ me ejus subditum, & clientem peperit. Quid? nonne etiam hæc literarum monumenta ipsi debentur? cujus majores afflictas eas, ac humi jacentes, vel in perpetuum exererunt? at vela contraho, ne in ejus pelagi altum provehar, unde ventis, quantumvis faventibus, nunquam expediar. Ne igitur constitutos terminos excedam, pro more Papiniani responsum in libro 6. quod Tribonianus in titulo de vulg. & pupil. subst. reposit, explicandum aggrediar, si prius Sanctissimam Trinitatem, Beatissimam Virginem, ut mihi divinam, ac propitiā afflet auram, oravero. Silet quoque, & tacete, atque animum advertite.

Centurio filiis, si intra quintum, & vigesimum annum ætatis suæ, sine liberis vita decesserint, directò substituit. Intra quatuordecim annos etiam bona propria filii substitutus jure communi capiet: post eam autem ætatem ex privilegio militum patris dumtaxat, cum fructibus inventis in hereditate.

Ergo Nos in aciem vocat, Auditores, robustissimus quidam ex gente hirsuta Centurionum armorum usu, & contractatione durus, atque in ipsa juris imperitia privilegio elatus promptior ad ense, quam ad Prætoris sellam, si de jure suo sibi moveatur litigium: is filiolo impuberi, si ejus vita ad vigesimum quintum annum non produceretur, consultum suo testamento de herede voluit; si tamen in his ipsis temporis limitibus absque liberis vitali hæc aura destitueretur. Duo hic maxime advertenda; si bullatus decedat; si sumpta virili toga. Illud enim si acciderit, hæredes qui quasi suppetias laturus secundo expectat gradu, jure quo quisque censetur bona cum patris, tum filii complectitur (a). At si hoc omissio, sedulo de alio labore.

Obras Posthumas. M

(a) L. sed si plures 10. §. ad substitutos. ff. de vulg.